

7. Генеральний прокурор Ірина Венедіктова та прокурор Міжнародного кримінального суду Карім Хан оглянули місця воєнних злочинів РФ у Харкові. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/geprokuror-irina-verediktova-ta-prokuror-mks-karim-xan-oglyanuli-miscya-vojennix-zlociniv-rf-u-xarkovi>.

8. Французькі експерти допомагають прокурорам фіксувати воєнні злочини на Чернігівщині. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nacernigivshhini-fiksuvati-vojenni-zlocini-prokuroram-dopomagayut-francuzki-eksperti>.

9. Генпрокурор Ірина Венедіктова зустрілася з прокурором МКС Карімом А. А. Ханом. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/geprokuror-irina-verediktova-ta-prokuror-mks-karim-xan-oglyanuli-miscya-vojennix-zlociniv-rf-u-xarkovi>.

Озірна Єлизавета Ігорівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Кошинець Маріанна Ігорівна,

професор кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
економічних наук, доцент

СУДОВА ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА В УКРАЇНІ ТА ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ

Законодавством України судова експертиза визначається як дослідження досвідченим фахівцем-вченим, експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів дізнання, досудового слідства чи суду. Правовою основою призначення та проведення судових експертиз є Закон України «Про судову експертизу», Кримінальний процесуальний кодекс, Цивільний процесуальний та Господарський процесуальний призначаються у тих випадках, коли в процесі судового провадження за цими справами для вирішення певних питань необхідні спеціальні знання.

Відповідно до пункту 1.2.3. Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, одним з видів експертизи є економічна експертиза, яка в свою чергу буває:

- бухгалтерського та податкового обліку;
- фінансово-господарської діяльності;
- фінансово-кредитних операцій [1].

Також керуючись положеннями українського законодавства, даний вид експертизи призначається саме в тих випадках, коли

необхідне застосування спеціальних економічних та бухгалтерських знань задля вирішення відповідних питань.

Проведення кожного виду експертизи має на меті отримання висновку експерта, в якому будуть зазначені лише відповіді на ті питання, які були поставлені на початку. Тобто, експерт досліджує лише ті бухгалтерські (фінансові) операції, які стосуються справи та цікавлять сторону, яка призначила проведення експертизи.

Предметом судово-економічної експертизи є відображені в документах господарські (фінансові) операції, що є об'єктами дослідження, відображають стан і результати економічної діяльності суб'єктів економічних відносин та визначається завданнями, поставленими перед нею, змістом питань, які вона вирішує у правоохоронній і судовій діяльності [2].

Задля ефективного використання принципу невідворотності покарання, необхідно зібрати належні докази вчинення особою того чи іншого правопорушення. Одним з видів реалізації цього принципу є призначення та проведення експертизи. Необхідністю проведення судово-економічної експертизи є використання спеціальних знань, якими в даному випадку володіє експерт.

Підставою для проведення експертизи відповідно до чинного законодавства є процесуальний документ про призначення експертизи, складений уповноваженою на те особою (органом), або договір з експертом чи експертною установою, укладений за письмовим зверненням особи у випадках, передбачених законом, в якому обов'язково зазначаються її реквізити, номер справи або кримінального провадження або посилання на статтю закону, якою передбачено надання висновку експерта, перелік питань, що підлягають вирішенню, а також об'єкти, що підлягають дослідженню. В інших випадках проводиться експертне дослідження, підставою для якого є договір з експертом чи експертною установою, укладений за письмовою заявою (листом) замовника (юридичної або фізичної особи), з обов'язковим зазначенням його реквізитів, з переліком питань, які підлягають розв'язанню, а також об'єктів, що надаються [1].

В більш галузевому аспекті, підставою для проведення судової економічної експертизи насамперед є :

- необхідність дослідження питань, які вимагають використання спеціальних знань експерта.

- неправильне та неповне проведення документальної ревізії, підтверджене матеріалами кримінального провадження і висновками повторних ревізій.

- наявність обгрунтованого клопотання підозрюваного про призначення судово-економічної експертизи.

- висновки експертів вказують на необхідність проведення експертизи [3].

Економічну експертизу необхідно застосовувати не лише для розслідування економічних злочинів, але й як превентивний захід.

Необхідно зазначити, що судово-економічні експертизи використовуються не лише в кримінальних провадженнях, але й для вирішення питань цивільного чи адміністративного судочинства. Законодавством не визначено коло питань, які вирішуються при проведенні експертизи, що дає змогу в кожному окремому випадку досліджувати лише необхідні питання.

Через стрімкий зріст міжнародної співпраці, збільшується і кількість міжнародних злочинів, тому дуже важливо, аби в кожній країні були доступні міжнародні методи досліджень. Саме тому Київського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України (далі КНДІСЕ) активно долучається до міжнародної співпраці та з 2017 року КНДІСЕ став членом Європейської мережі судово-експертних установ (European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI)). ENFSI – одна з найбільш значущих в світі об'єднаних організацій судово-експертних установ. У цю мережу входять всі провідні європейські експертні установи. На сьогодні у Європейську мережу судово-експертних установ входить 72 лабораторії судової експертизи зі 39 європейських країн. Завдання ENFSI складається у просуванні співробітництва у галузі криміналістики судово-експертних установ країн Європи, в поширенні знань і досвіду та в укладанні угод між організаціями. ENFSI складається з 17 робочих груп за типами експертиз і 2 виконавчими комітетами, які займаються розвитком та гармонізацією міжнародного співробітництва в своїй сфері. Постійні контакти експертів КНДІСЕ в рамках роботи робочих груп ENFSI дозволяють отримувати актуальну інформацію про нові досягнення в експертній галузі, обмінюватися досвідом з колегами та привносити кращі досягнення в практику роботи КНДІСЕ [4].

Але, на жаль, ще не створено робочої групи судово-економічної експертизи. Хоча вже можна проаналізувати проведення судово-економічних експертиз в інших країнах, адже для розвитку та успішного використання спеціальних економічних знань важливі взаємопов'язані глобальні знання, що є великою проблемою у формалізації та моделюванні цих спеціальних економічних знань.

Політика євроінтеграції позитивно впливає на розвиток як загалом судової експертизи, так і судової економічної експертизи. При становленні і розслідуванні кримінальних правопорушень, дотримання меж компетенції спеціальних економічних знань і повноважень судового експерта-економіста під час вирішення поставлених завдань, оцінки висновку експерта-економіста як одного із доказів в рамках кримінального провадження відіграє євроінтеграція і тісна співпраця. Тому, важливо продовжувати розвиток та співпрацю у сфері судової економічної експертизи та впроваджувати вже існуючі стандарти в інших країнах.

Список використаних джерел

1. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98?find=1&text=%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0#w1_1.
2. Економічна експертиза. Науково-дослідна лабораторія судових експертиз. URL: <https://ndlse.com.ua/ekonomichna-ekspertyza.html>.
3. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: моногр. за заг.ред.докт.екон.наук.проф. Михайла Лучка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 308 с.
4. Міжнародна діяльність. Київський науково-дослідний інститут судових експертиз. URL: <https://kndise.gov.ua/mizhnarodna-diyalnist/>.

Олексин Христина Любомирівна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 3 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник:
Комаринська Юлія Борисівна,
професор кафедри криміналістики
та судової медицини Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТІЛ ЗАГИБЛИХ ОСІБ З ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОВЕДЕННЯ ДНК-ЕКСПЕРТИЗИ

В умовах воєнного стану в Україні постає питання протидії державі-агресору, захисту прав громадян та поновлення порушених прав, відшкодування завданої шкоди населенню у зв'язку з активними бойовими діями і можливість встановлення тіл загиблих осіб з числа цивільних осіб чи військовослужбовців, життя яких забрала збройна агресія рф. В сучасній війні з використанням новітньої зброї, яка здатна наносити масштабні удари по різних об'єктах, державою-ворогом завдається значна шкода. У результаті ударів артилерією, авіацією і різного виду зброї, тіла загиблих в більшості випадків є понівеченими до неможливості впізнати або ж спалені дотла. Таким результатом військових варварських дій є десятки а то і сотні невідомих тіл або ж їх фрагментів, які необхідно ідентифікувати.

З досить великою кількістю загиблих і зниклих безвісти України стикається вперше за роки своєї Незалежності. Історичний період з 2014-2023 став для нашої держави великим випробуванням у різних галузях діяльності. Вище згадані факти воєнних злочинів, призводять до збільшення кількості судово-медичних експертиз з метою встановлення